

ALL
NEW

BOOK V
5779

THE TEN MAKKOS

By Rabbi Shloime Pollak

A potpourri of Midrashim and Chiddushim you've probably never heard

מִדְּהַ כִּנּוּד

KOLLEL BETH HATALMUD YEHUDA FISHMAN INSTITUTE

Kollel Beth HaTalmud Yehuda Fishman Institute
362a Carlisle St Balaclava
Victoria 3183
kollel.com.au

Foreword

One can ask: If the Egyptians enslaved the Jewish people with harsh, oppressive labour for over 80 years, how could a punishment of several makkos, each lasting for only seven days, be sufficient retribution?

The Mishpot U'Tzedoko (a commentary on the Tono D'vei Eliyohu) answers that the makkos were merely to serve the purpose of exposing the Egyptians' terrible sins in this world. They would still receive their real punishment in Gehinnom like all other wicked people.

We see from this that the whole purpose of the makkos was to show Egypt, the Jews, the world, and all future generations that Hashem punishes **מדה כנגד מדה**, "measure for measure", and that Hashem's Retribution is just and purposeful.

The Midrash Tanchuma, the source for a number of explanations in this booklet, uses the word "**חשבו**" in its explanation of the **מדה כנגד מדה** of the makkos. This indicates that **מדה כנגד מדה** can apply not only to actions, but to thoughts or plans as well. Based on this, some explain that the makkos were only punishment for the thoughts of the Egyptians, and the punishment for their actual enslavement of the Jews was meted out in Gehinnom.

Others explain that each makkoh was split into two, with 3½ days being punishment for the Egyptians' evil intentions, and the balance being for the actual oppression.

This booklet is intended to shed some minuscule degree of light on Hashem's vast Plan of implementing His just and purposeful punishment on the Egyptians, by providing a glimpse of how even the details of each makkoh were indeed **מדה כנגד מדה**.

The Gemoro in Sanhedrin proves that Hashem's dispensing of good measure (reward) is greater than that of punishment 500-fold. If the punishment for evil deeds is so exacting, how much more so will be the reward for all the Torah and mitzvos we perform!

Blood

1. Hashem commanded Moshe to smite the Nile first, turning it and all the other waters of Egypt into blood with an awful smell. This was a cause of great embarrassment to Pharaoh and the Egyptians, since the god they worshiped had been smitten first.
2. The waters of the Nile were stricken, since the Egyptians tossed the Jewish children there.
3. The waters of the Nile were rendered undrinkable by being turned into blood, in retribution for the Egyptians spilling Jewish blood like water.
4. Their waters turned to blood, since they would force the Jews to warm up their water and prepare their bathhouses.
5. Their rivers turned to blood, for they would force the Jews to constantly draw water for them.
6. The plagues commenced with water, since the Egyptians stopped the Jews from learning Torah, which is compared to water.
7. The Egyptians spilled blood like water since killing people was so natural to them. Hashem therefore, punished them first with water.
8. Since Pharaoh proclaimed 'the Nile is mine, I have created it', Hashem punished them with the Nile.
9. The fish of the Nile and other waters died in retribution for the Egyptians trying to annul Yaakov's blessing to his grandsons 'and may they proliferate abundantly like fish, within the land'.
10. The blood of the Jewish children thrown into the Nile was the reason for the Nile being turned into blood. The dead fish were because of the Jewish children who died in the Nile.

1. לפי שהיו פרעה ועבדיו משתחווין לנילוס נהר ומקטרין לו ומזבחין לו, לפיכך אמר הקב"ה למשה הך נילוס נהר ויהפך הוא ומימי מצרים לדם ויהא ריחן כנבלה ויהיה למצרים ולפרעה בושה גדולה שלקה אלהיהן תחלה [מדרש הגדול ז יז]
2. מפני שהשליכו את ילדי ישראל לים לפיכך דן את המים אשר ביאור [משנת ר' אליעזר פי"ט]
3. לפי ששפכו דמם של ישראל כמים, נהפכו לדם יאוריהם כל ישתיון [לקח טוב]
4. בשביל שהיו מחימין להם חמין ועושין להם מרחצאות, נהפכו המים לדם [הגדה כמנהג תימן דף 42]
5. חשבו שיהיו שואבין מימיהן לפיכך ויהפך יאוריהם לדם [תנחומא בא ד.ד.]
6. מכה ראשונה היתה במים, לפי שבטלו ישראל מלמוד התורה שנמשלה למים שנא' פוטר מים ראשית מדון [שפתי כהן]
7. שהיו נוהגים לשפוך דם האדם כמים [מגלה צפונות וארא]
8. בעוון שאמר פרעה 'לי יאורי ואני עשיתני' [יחזקאל כט ג] [כלי יקר וארא ז' יז]
9. מיתת הדגים, בעבור שרצו לבטל מישראל ברכת 'וידגו לרוב בקרב הארץ' [שם]
10. האחת מיתת בניהם במי היאור וכאלו היה יאור מצרים מלא דם בניהם וכנגד הרעה הזאת באה מכת היאור בדם והדגה אשר ביאור מתה לרמוז שדם יחשב ליאור ההוא דם שפך וכמו שהילדים היו מתים בתוכו כך הדגה אשר ביאור מתה [אברבנאל וארא ז יד]

Frogs

1. Hashem commanded, 'Let the frogs that develop in the water repay the Egyptians who wanted to eradicate a nation that is destined to receive the Torah, which is compared to water'.
2. Hashem sent frogs that croak all day and night, in retribution for the Egyptians stopping the Jews from praising Him day and night by learning Torah.
3. The earth swarmed with frogs, since the Egyptians would force the Jews to gather mud and make bricks.
4. The Egyptians would scream, croak and yell at the Jews, 'work, work, lazy lazy, go back to your jobs'. For this, Hashem brought upon them the frogs which would shout and yell at them, as well as inside them.
5. They made the Jews carry their goods, so Hashem sent frogs which would burn them. There are three explanations for this Midrash:
 - . The frogs would ruin the goods with dirt and mud.
 - . The frogs would emit slime and filth from their mouths which would render the merchandise worthless.
 - . The Jews were made to load the cargo onto boats, so the frogs spat venom which split the boats. The frogs then invaded the boats and destroyed the Egyptians inside.
6. Hashem sent frogs to enter the Egyptians, thereby making them carry the frogs, just like they made the Jews carry their merchandise.
7. Frogs were sent since they forced the Jews to collect bugs and insects, which disgusted the Jews and caused them to become dirty.
8. Hashem sent croaking frogs, which would not be silent day and night, in retribution for causing the Jews to cease davening and reciting the Shema day and night.
9. As a punishment for Pharaoh saying 'I do not know Hashem', Hashem sent the frogs who did recognise Hashem and willingly gave up their lives for Kiddush Hashem.
10. The frogs arose from the Nile shouting and wailing, because the Jewish mothers were shouting and wailing when their sons were cast to their deaths in the Nile.

צפרדע

1. אמר הקב"ה יבואו צפרדעים שגידולם במים ויפרעו ממצרים שבקשו לאבד אומה שעתידה לקבל את התורה שנמשלה למים שנאמר הוי כל צמא לכו למים [ילמדנו]

2. שמנעו את ישראל לקראות בתורה. וכ"ה בזהר ח"ב ל. סליק על פרעה אליו דלא משתככי יממא וליליא ומאן אינון עורדעניא דקלהון לא משתכך תדיר בגין דאתקיץ בעמא קדישא דלא משתככי יממא וליליא לשבחא ליה לקוב"ה [כת"י ילקוט קורדיסטן]

3. לפי שאמרו לישראל לצבור טיט ולעשות לבנים, השריץ ארצם צפרדעים [מדרש הגדול]

4. שהיו צועקים ומקרקרים וגוערים על ישראל עבוד עבוד נרפים נרפים אתם נרפים לכו לסבלותיכם ע"כ הביא עליהם צפרדעים שצועקים וגוערים בהם ובגופם [הגדה של פסח פי' מוהר"ר טעבעלה באנדי עמ' 42]

5. חשבו כדי שיהו טוענין פרגמטיהן, הביא עליהם צפרדעים, והיתה משרפת אותן [תנחומא בא ד']
פ', אפשר דצ"ל מרפשת ור"ל מלכלכת פרגמטיהן ברפש וטיט [נחלת בנימין שם]
פ', אלו הצפרדעים היו מוציאים מפייהם מין שמנונית ולכלוך שהיו מלכלכין הסחורות עד שלא היו שוין מידי [קול הרמ"ז שם]

פ', שם טוענין פרגמטיהן מן היבשה לאניות ההולכות על היאור. משרפת אותן, הטילו ארס ובקעו אניותיהם ועלו והשחיתו את האנשים שבתוכה [ביאור האמרים שם]
6. הם חשבו שיהיו פרגמטיותם, לפיכך שלח בהם צפרדעים שיהיו מרקדין במעיהם פ' (השמטות חומש תורת שלמה) שיהיו נושאים הסחורות שלהם, נלקו במדה כנגד מדה שיהיו נושאים הצפרדעים במעיהם [מדרש וישע]

7. מכני שהיו משעבדין בישראל ואומרים להן הביאו לנו שקצים ורמשים, לפיכך הביא עליהן צפרדעים ופי' העץ יוסף שם דהיו ישראל מתלכלכים ונפשם קצה בזוהמתם לפיכך הביא עליהם צפרדע [מדרש רבה וארא י' ד']

8. לפי שבטלו ישראל מהתפלה ומק"ש שחרית וערבית יבאו הצפרדעים שאינם שותקים ערבית ושחרית [שפתי כהן]

9. על אשר כחשבוה' ויאמר 'לא ידעתי את ה', ע"כ באו הצפרדעים שידעו את ה' ומסרו עצמם על קידוש השם יתברך [כלי יקר וארא ד' יז]

10. כנגד צעקת בנות ישראל ודמעתן על לחיין על הריגת בניהן ביאור בהספדן על שהיה היאור מכלה את פרי בטניהן וכנגד זה באו הצפרדעים שהם הצועקים כצעקת ויללת בנות ישראל ויצאו מן היאור כי משם יצאה צעקה ויללה [אברבנאל וארא ז יד]

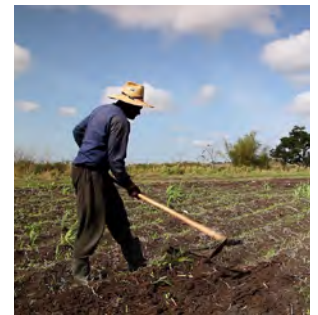
Lice

1. The Egyptians forced the Jews to sweep the streets and marketplaces. For this, their dust turned to lice. Even if they dug into the ground, they would not find earth.

Hashem said, 'Let lice come forth, which are created from dust, to repay the Egyptians for wanting to destroy a nation that is compared to the (abundance of the) dust of the earth'.

3. Since the Jews were deprived of attending the bathhouses, they were infested with lice. For this, the Egyptians too were struck with lice.
4. The Egyptians were smitten with lice as they constantly pressed the Jews into labour, making them unable to change their garments or tend to their clothing or hair, thereby causing them to suffer with lice.
5. Once the plagues commenced, and the decree for the Jews to build ceased, the Egyptians forced the Jews to collect earth from the vineyards. For this, their earth turned into lice.
6. The Jews were forced to work the land. Therefore Hashem turned their earth to lice.
7. In retribution for causing the Jews to be unable to perform mitzvos, Hashem smote the Egyptians with lice, which caused them to be preoccupied day and night.
8. Since the Egyptians allowed themselves to worship idols, Hashem punished them with lice, which would cause them to proclaim, 'This is the finger of Hashem'.
9. The Jews sweated profusely while performing back-breaking labour, which brought lice upon them. Hashem therefore sent lice to the Egyptians.
10. The Egyptians embittered the Jews' lives through brick making and agricultural slave labour. Since this oppression was done through the earth, Hashem condemned it to be smitten, in order for the Egyptians to suffer through the same means.

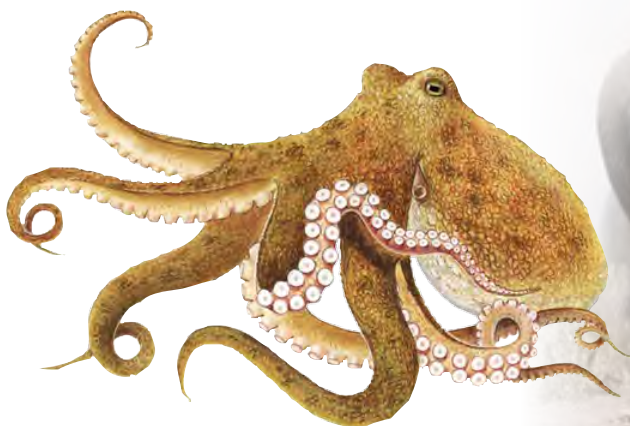
כנים

1. לפי שהיו אומרים לישראל, יכבדו חוצות ושווקים, לפיכך נהפך עפרם לכנים, והיו חופרים אמה על אמה ולא היה שם עפר [משנת ר"א פי"ט ט דף 347]
2. אמר הקב"ה יבוא דבר שנברא מעפר ויפרע ממצרים שבקשו לאבד אומה משולה לעפר שנ' ושמתי את זרעך כעפר הארץ [ילמדנו]
3. לפי שמנעו מישראל מרחצאות והיו הכנים מצירים אותם, ולפיכך גם המצריים לקו בהם [לקח טוב]
4. לפי שנוגשים לישראל תמיד לעבודה שלא היו להם פנאי להחליף שמלותיהם ולא עת להפלות בגדיהם ואת שערות ראשיהם עד שממלאים כנים ע"כ הביא עליהם כנים מדה כנגד מדה [הגדה של פסח פי' מוהר"ר טעבעלה באנדי עמ' 43]
5. מפני מה הביא עליהם מכת כנים, לפי כשבטלו הלבנים אמרו ילכו ויקבלו עפר כרמים ונגזר על עפר ארצם להיות כנים [מדרש הגדול]
6. הם חשבו שיהיו עובדים אדמתם לפיכך חזר עפרם לכנים [מדרש וישע]
7. לפי שבטלו ישראל מעשיית המצות לכך הביא עליהם מכת הכנים שבטלום ממלאכתם והיו כל היום וכל הלילה מפלים כליהם [שפתי כהן]
8. על שהתירו להם ע"ז, לכן הביא להם כנים שיוודו בע"כ במציאותו יתברך שהרי אמרו החרטומים 'אצבע אלקים הוא' [מגלה צפונות וארא]
9. לפי שכל בעל עבודה קשה מלא כנים הבאים מן הזיעה המצויה בתוך התעמלות והתחממות הגוף [כלי יקר וארא ז' יז]
10. לפי שהמצרים מררו את חיי בני ישראל בחומר ובלבנים ובכל עבודה בשדה ובעבור שנתנו עמלם ועוניים בעפר האדמה צוה השם להכות את עפר הארץ שהוא היה עמל וכעס לישראל ולזה נהפך לכנים שהיו למצרים כצנינים בצדם [אברבנאל וארא ז' יד]

Wild Animals

1. Once the heavy labour had ceased, the Egyptians forced the Jews to tend to their children. For this, Hashem sent wild animals who would snatch away these children.
2. The Jews were forced to capture wild animals for the Egyptian army. Moshe cried out, 'How will they survive?' Hashem answered, 'Fear not. Go out towards the wild animals and tell them, since your creation you have been designated for this day. Tomorrow, make peace among yourselves and join together to destroy the land of Egypt'.
3. The wild animals were retribution for forcing the Jews to tend the Egyptians' animals.
4. The Jews were forced to capture wild animals for the Egyptians to sacrifice to their gods. For this, they were punished with the plague of wild animals.
5. They forced the Jews to bring wild animals in order to oppress them. For this, Hashem sent wild animals upon them. There are two explanations for this Midrash:
 - . They would use these wild animals for entertainment, such as bull fighting.
 - . The Jews were sent out in the distant forests and wilderness to be separated from their families, thus depriving them of children.
6. Since the Egyptian officials joined together in counsel to oppress the Jews, so too did the animals make peace and collectively advance upon Egypt.
7. Since Pharaoh's taskmasters appeared like bears and lions to the Jews, frightening them, the Egyptians were punished by being attacked by wild animals.
8. The Jews had a tradition from Avrohom Ovinu to keep the halochos of eiruv. The mixture (iruv) of wild beasts was punishment for stopping the Jews from keeping this mitzvah.
9. The wild animals entered the Egyptian homes, mauling and snatching the Egyptian children, in retribution for individual Egyptians enslaving the Jews, and entering their homes and forcibly taking their children for work.
10. The Jews did not want to mix and assimilate with the Egyptians, even though this meant foregoing greater status. The Egyptians tried to force this by casting the Jewish boys into the Nile, with the Jewish girls then left with no choice but to assimilate (as there would be no Jewish boys to marry). For this, Hashem sent a mixture of wild animals upon them.

ערוב

1. מפני כשיבטלו הלבנים אמרו הואיל ואין להן מלאכה להתעסק בה, יגדלו את בנינו, ולפיכך הביא עליהן הקב"ה ערוב (שחוטפין את ילדי מצרים מהם) [משנת ר"א פי"ט]
2. לפי כשבטלו הלבנים אמרו ילכו למדבריות ויצודו לנו דובים ואריות ונמרים להקים במלחמותינו, ומיד צוח משה ואמר יש לך מי שיצא לקראת ארי ואינו טורפו, א"ל הקב"ה אל תירא, צא השדה וקרא לחיות רעות ואמור להם כה אמר ה' מיום שבראתי אתכם התקנתי אתכם ליום זה, מחר עשו אחוה זה אם זה ובואו כלכם בערבוביא ושחת את ארץ מצרים [מדרש הגדול]
3. לפי שהיו המצריים אומרים לכו רעו את בהמתינו לפיכך הביא עליהם ערוב [דברי הימים למשה רבינו]
4. בשביל שאמרו לישראל להביא להם דובים ואריות ונמרים להקריב לע"ז, הביא הקב"ה עליהם הערוב [הגדה כמנהג תימן דף 42]
5. לפי שהיו אומרים לישראל צאו והביאו לנו דבים ואריות ונמרים כדי להיות מצרים בהם לפיכך הביא עליהם חיות מערבבות דר"י [מדרש רבה פי"א ג']
פ' דצ"ל מציידים בהם, ר"ל לעשות עם החיות שחוק הצידה כמו שור האיציטדין [העץ יוסף ובליקוטים שם]
פ' כדי שיתרחקו ביערים ומדבריות שלא יפרו וירבו, וזה פי' כאן כדי שיהיו מצירין בהם [מהרמ"ז שם, וכ"ה באליהו רבה פ"ח]
6. לפי שהיו מתערבין זה עם זה לשעבד את ישראל שנא' הבה נתחכמה לו, לפיכך נתן שלום בין כל החיות שמתערבות ובאות עליהן [מדרש חדש רי"ד]
7. לפי שכשהיו באים הנוגשים אשר שם עליהם פרעה והיו נדמים בעיניהם של ישראל כדובים ואריות והיו נרתעים ונרעדים מפניהם [שפתי כהן]
8. על שבטלו מישראל מצות עירובין, שהיה קבלה בידם מאברהם אבינו, לכן הביא עליהם ערבוביא של חיות רעות על מונעם מלערב הבתים והחצרות [מגלה צפונות וארא]
9. שהיה נכנס בבתי המצריים ונושך וטורף וחומס את בניהם והיה זה לפי שכל אחד מהמצריים היה משעבד לישראל כרצונו ונכנס בבתים ולוקח בניהם ובנותיהם לעבודתו [אברבנאל וארא ז"ד]
10. כי בני"י מוחלים על החשיבות שאפשר להם להשיג ולא יתערבו בגוים, והם רצו לערב את בני"י עם שאר או"ה ולכן גזרו כל הבן הילוד כו' וכל הבת תחיון, למען יצטרכו בנות ישראל להנשא לאו"ה שיתערבו בני"י לכן הביא הקב"ה עליהם מכת ערוב [שיח צבי עמ' קפו]

Pestilence

1. Once the Egyptians lost their children to the wild beasts and had no need for the Jews to watch them, they forced them into tending their flocks. For this, Hashem sent pestilence upon their flocks.
2. The Jews were forced to tend the Egyptians' flocks and cattle in the mountains and deserts so that they would be unable to be at home, and would thereby not be able to have children. For this, Hashem proclaimed, 'I will bring The Shepherd against them' (which refers to Hashem Himself).
3. Hashem said, 'Let the deadly pestilence befall the Egyptians and repay them for wanting to destroy a nation who sacrifices their lives for Hashem'.

4. The pain the Jews suffered by having to forcibly lead all five species of animals, was the cause for the plague of pestilence upon those five species (horses, donkeys, camels, cattle and flock).
5. The plague commenced with the horses and donkeys, as the Egyptians are compared to them.
6. The Torah lists six groups of animals affected by the plague: your livestock that are in the field, horses, donkeys, camels, cattle and flock. This was for the six forms of oppression mentioned in the Torah: embitterment, pressure, suffering, labour, back-breaking labour and travail.
7. Since they killed the Jews unjustly, Hashem brought about chaos and bedlam which destroyed both the good and the bad.
8. The tribes were shepherds when they arrived in Egypt. Due to their forced labour, they had no choice but to abandon their flocks. In retribution, the flocks of Egypt now perished.
9. The Egyptians thought that whatever belonged to their slaves (i.e. the Jews), belonged to them. Hashem therefore differentiated between their flocks, with no Jewish animal dying, to show the Egyptians that the Jews were not their slaves, but were only servants to Hashem.
10. Hashem's protection of animals is only because they exist for the benefit of man. However, when man is destroyed, such as in the flood, the animals are destroyed too. The same was the case with the plague of pestilence, as the Egyptians had greatly sinned (and were deserving of destruction).

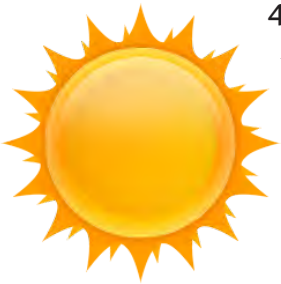
דבר

1. מפני שכשאבדו תינוקות שלהם, אמרו, הואיל ואין להן מלאכה, ירעו את בהמותינו שנ' ובכל עבודה בשדה [משנת ר"א פי"ט]
2. לפי ששמו ישראל רועי בקר ורועי צאן וכל בהמה בהרים ובמדברות כדי שלא יפרו וירבו, אמר הקב"ה אני אביא עליהם רועה יפה שנ' הנה יד ה' הויה [שמו"ר פי"א ה']
3. אמר הקב"ה יבוא דבר שממית ויפרע ממצרים שבקשו לאבד אומה המוסרת עצמה למיתה על יחוד שמי שנ' כי עליך הורגנו כל היום [ילמדנו]
4. לפי שהיו משעבדים בהם למשוך הבהמות להוליכם לרעיה, ויש צער גדול במשיכתם ובפרט בסוסים שמורדים ובחמורים שעסקיהם רעים והגמלים מסרכים דרכיהם, וכן הבקר וכן הצאן, ולזה הנה יד ה' הויה בסוסים וכו' [שפתי כהן]
5. התחיל בסוסים בחמורים לפי שנמשלו מצרים בסוסים ובחמורים שנא' אשר בשר חמורים בשרם וזרמת סוסים זרמתם [פירושי התורה לבעלי התוס' וארא ט ג]
6. 'במקנך אשר בשדה בסוסים בחמרים בגמלים בבקר ובצאן דבר כבוד מאד' ו' דברים כנגד ו', מרר, לחץ, עינוי, עבודה, פרך, עמל [שם]
7. ע"ש שהיו ממיתים מישראל שלא כדון, הביא עליהם אנדרלמוסא דהורג טובים ורעים (ע' ויק"ר כ"ג ט ול"ב ו) [מגלה צפונות וארא]
8. לפי שהשבטים אנשי מקנה היו בבואם מצרימה, ועתה החליפו אומנותם בעבודת חומר ולבנים, וממילא נפסד מקנה שלהם, ע"כ 'וימת כל מקנה מצרים' [כלי יקר וארא ז' יז]
9. דהמצריים חשבו שממון ישראל שיין להם כדון מה שקנה עבד קנה רבו לכן שלח דבר והפלה בין מקנה ישראל ובין מקנה מצרים ולא ימות מכל לבנ"י דבר וכל אשר למצרים מתו וזה מודעה רבה כי בנ"י אינם עבדים למצרים כי אם עבדים להקב"ה [שיח צבי עמ' קפו]
10. השגחת ה' על בע"ח יען שמציאותם וקיומם לצורך האדם, ולכן בדור המבול שהאדם השחית דרכו נמחו גם הבהמות, וכאשר המצריים הרבו לחטוא נמחו גם הבהמות ע"י דבר [שם]

Boils

1. The Jews were forced into preparing the bathhouses so that the Egyptians could enjoy themselves. For this, Hashem sent hot boils which would also cause the Egyptians to scratch their bodies excessively.
2. Since the Jews were forced into heating up cool water and cooling down hot water, Hashem punished the Egyptians with boils so that they couldn't bathe at all.
3. The Egyptians forced the Jews to immerse themselves in their bathhouses to cool the boiling hot water, which caused the Jews to suffer with boils. For this, the Egyptians too had their skin covered in boils.

4. Hashem covered the Egyptians with boils, because they caused the Jews to work so hard that they did not even have time to scratch themselves.

5. The Jews were forced to work constantly under the hot sun with extreme pressure. This caused their skin to shrivel. Hashem repaid the Egyptians by smiting them with blisters which caused them to become inflamed.

6. Why was the plague of boils brought about by the soot of the furnace? This was for enslaving the Jews to make bricks and bake them and lime in furnaces.
7. The Jews bodies were covered in blisters, because the Egyptians refused to let them bathe. For this, Hashem repaid them with boils.
8. Since the Jews were not allowed to clean their bodies, they became repulsive. Hashem therefore struck the Egyptians with moist boils, which are most repulsive.
9. The Egyptians used to disgrace and curse the Jews, calling them impure, as borne out by the Egyptians refusing to partake of a meal together with Jews. For this, Hashem punished them with boils, which caused them to be called impure.
10. Chazal say that the word 'metzora' can mean 'moitzi ra', which teaches that tzora'as ('leprosy') comes from speaking loshon hora. Just as he aired his friend's flaws, his body erupts with tzora'as. Here too, the Egyptians denigrated the Jews by calling them evil. For this, they were punished with boils.

שחין

1. לפי שהיו המצריים אומרים תקנו לנו מרחצאות לעדן גופנו ועצמנו, לפיכך הביא עליהם שחין לחמם את בשרם ומגררין את גופן בחיכוך גדול [דברי הימים של מרע"ה]
2. לפי ששמו את ישראל להחם להם את הצוננים ולצנן את החמין לפיכך הביא עליהם שחין שלא יוכלו לרחוץ כלל [תנא דבי אליהו]
3. לפי שהמצרים רוחצים במים חמים ובשהיה המים חם מאוד היו מכריחים לישראל לרחוץ תחילה כדי לקרר המים, וע"י זאת נעשה בשרם אבעבועות מכני שמהבהבין בהם, וע"ז הביא עליהם שחין מדה כנגד מדה [הגדה של פסח פי' מוהר"ר טעבעלה באנדי עמ' 43]
4. מכני שהיו משעבדין את ישראל ולא היה מניחין אותם שעה אחת כדי לגרד את עצמם מעבודה קשה [מדרש אגדה]
5. לפי שהיו משעבדין אותם תחת השמש והיה השמש מכה עליהם ומחממם שנא' ובכל עבודה בשדה, כל עבודה שהיו משתעבדים בהם לא היתה אלא בשדה תחת השמש, ולא די זה אלא שהיו דוחקים אותם לעשות במהירות והיה בשרם נכמר מחמימות השמש ומהדוחק, ולזה הביא עליהם השחין שהיה מחממם ומלהטם [שפתי כהן]
6. למה פיח הכבשן, בשביל ששיעבדו את ישראל ללכן הלבנים ולעשות הסיד בכבשן, וכן את הלבנים, לכך הוכו בפיח הכבשן [פירושי התורה לבעלי התוס' וארא ט ח]
7. על שלא היו מניחים לישראל לרחוץ גופם בבתי מרחצאות והיה עולה על גופם חטטים מחמת החלודה (ע' נדרים פא.) לכן הביא עליהם כל מיני חטטים [מגלה צפונות וארא]
8. כיון שלא היו מניחים אותם לנקות גופם, היו נמאסים, לכן הכם בשחין לח דאין מיאוס גדול מזה [שם]
9. לפי שהמצריים היו מחרפים ומגדפים את בני ישראל סורו טמא קראו למו וכמו שאמר (בראשית מ"ג ל"א) כי לא יוכלון המצרים לאכול את העברים לחם לכן היה עונשם שהיו כולם מוכי שחין וטמא טמא יקרא כל אחד מהם [אברבנאל וארא ז יד]
10. זאת תורת המצורע ואחז"ל מוציא רע, דעונש זה בא בעון לשה"ר שמוציא לרה"ר הרע הצפון ומכוסה בלב חבירו והקב"ה מענישו מדה כנגד מדה מוציא גלוי על פניו וגופו הדם המעופש בפנים גופו ונעשה מצורע, וכן בפרעה ועמו כמ"ש 'וירעו אותנו המצריים שהוציאו קול כי רעים אנחנו ומושחתים ועי"ז ויענונו לכן נענשו במכת שחין [שיח צבי עמ' קפז]

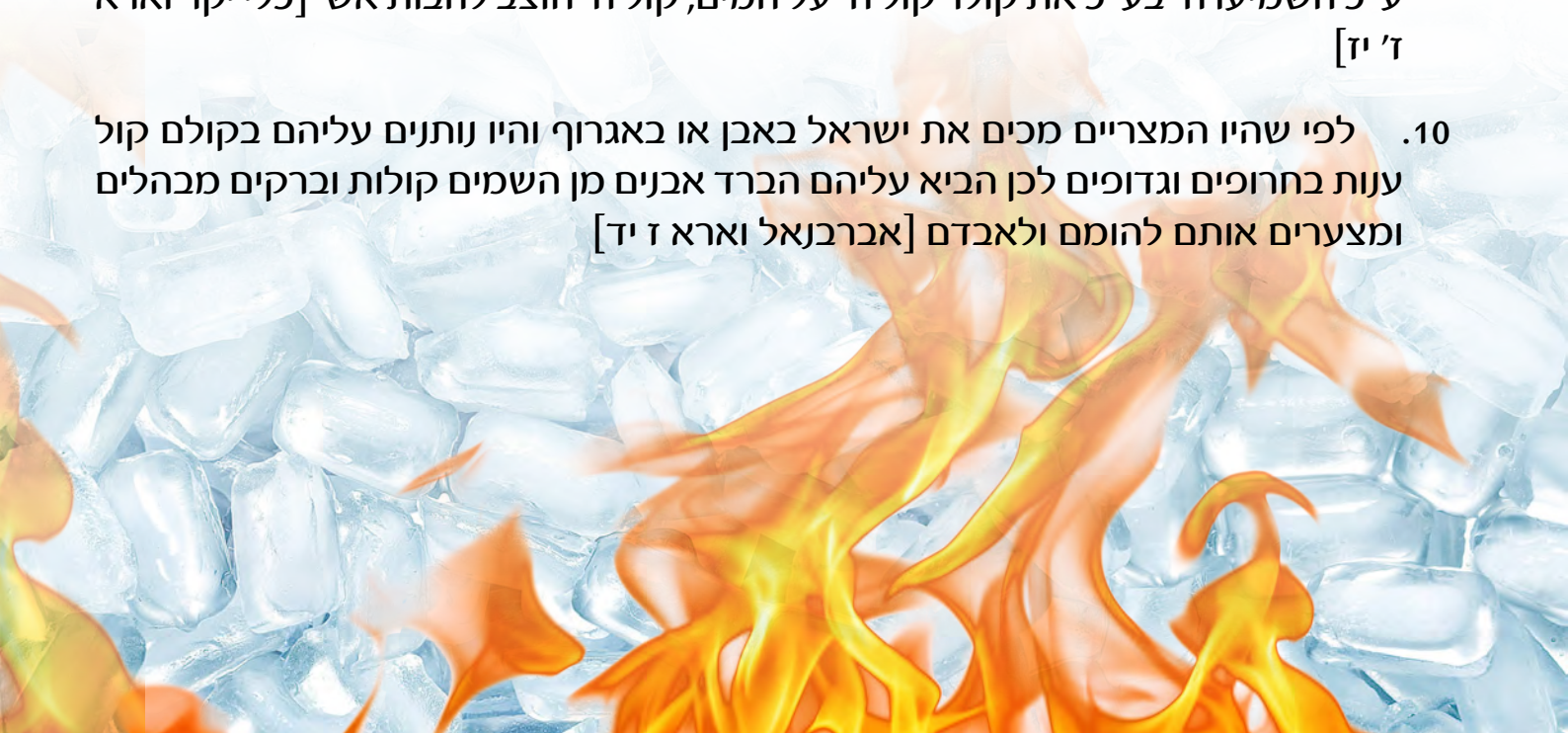
Hailstones

1. The Jews were forced to plough and plant the fields. For this, the Egyptians were punished by having their trees and plants struck by hail.
2. The Egyptians received hail for wanting to stone the Jews.
3. Hashem commanded, let the hail which is white, rain down and repay the Egyptians who tried destroying a nation whose sins I will whiten (annul).
4. Since the Egyptians refused to let the Jews rest under shady trees or cool down on the grass, Hashem sent hail which destroyed the trees and the grass.
5. Hashem sent the hail to destroy the vineyards and cut down the trees in retribution for the Egyptians wanting to force the Jews to harvest their vines.
6. The hail was sent in the merit of the Torah which was given with loud sounds.
7. The Jews were forced to work in the searing heat and in the hailing cold. For this, Hashem punished the Egyptians with fiery hail.
8. Since the Egyptians hurled abuse and curses at the Jews, Hashem repaid them by hurling hailstones upon them. Just as when one is embarrassed, one's face turns red and then white, as if one has suffered through fire and water, so too did Hashem mix both fire and water in the hail.
9. Pharaoh sinned with his voice by saying, 'Who is Hashem that I shall listen to His voice?', and refused to listen to Hashem's voice, Hashem made sure that Pharaoh would hear His sound, as it says, 'The voice of Hashem is upon the waters. The voice of Hashem splits the flames of fire'.
10. The Egyptians would smite the Jews with rocks and with their fists, and would abuse and curse them. For this, they were punished with stones from heaven together with thunder and lightning which shocked them and pained them to eradicate them.

ברד

1. לפי שהיו המצריים אומרים לישראל לכו וחרשו וזרעו לנו את שדותינו, לכך הביא עליהם ברד שישבר האילנות והזרעים [דברי הימים של מרע"ה]
2. חשבו לסקלם באבנים, הביא עליהם את הברד [תנחומא]
3. אמר הקב"ה יבא ברד שהוא לבן כשלג ויפרע ממצרים שבקשו לאבד אומה שאני עתיד להלבין עוונותיהם שנא' אם יהיו חטאיכם כשנים כשלג ילבינו [ילקוט שמעוני]
4. לפי שלא היו מניחים אותם להסתופף לחסות תחת צל אילן או ללכת להצטנן ע"ג עשבים, לזה הביא עליהם הברד שנא' את כל עשב השדה הכה הברד ואת כל עצי השדה שבר [שפתי כהן]
5. לפי שהיו המצריים חושבים שיהיו ישראל בוצרים את כרמיהם, וכן מפורש ע"י דוד 'יהרג בברד גפנם ושקמותם בחנמל', בא חן מל וקיצץ את האילנות [לקח טוב ט' כג]
6. ולמה ברד, בזכות התורה שניתנה בקולות שנא' וכל העם רואים את הקולות [תנחומא]
7. ע"ש שהיו מעבידים אותם בחורף בברד ובקיץ בחום [מנחת כהן וארא ט' כד]
8. על שהיו רוגמים לישראל בדברי חירופים וגידופים לכן רגמו עליהם מן השמים באבני ברד, וכיון דלכל מי שמחרפים אותו אזיל סומקא ואתי חיוורא (ב"מ נא:) וכמו שדנו באש ובמים דמי, לכן 'ואש מתלקחת בתוך הברד' מים חיוורא ואש סומקא [מגלה צפונות וארא]
9. על אשר חטא בקול ואמר 'מי ה' אשר אשמע בקולו'. ולפי שלא רצה לשמוע בקול ה', ע"כ השמיעו ה' בע"כ את קולו 'קול ה' על המים, קול ה' חוצב להבות אש' [כלי יקר וארא ז' יז]
10. לפי שהיו המצריים מכים את ישראל באבן או באגרוף והיו נותנים עליהם בקולם קול ענות בחרופים וגדופים לכן הביא עליהם הברד אבנים מן השמים קולות וברקים מבהלים ומצערים אותם להומם ולאבדם [אברבנאל וארא ז' יז]

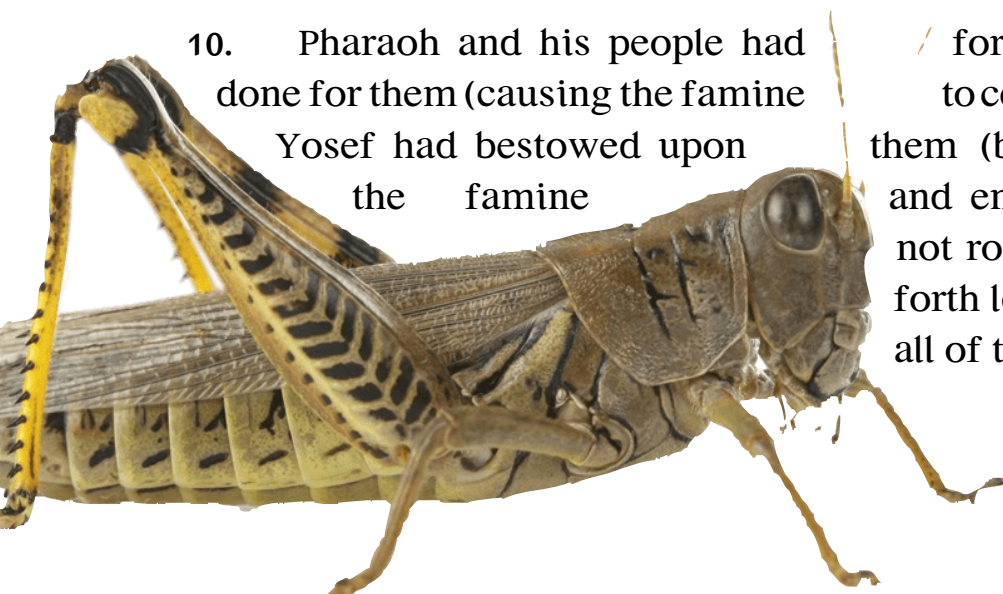

Locusts

1. The Jews were forced to plant wheat and barley. Hashem therefore punished the Egyptians with locusts, which devoured all that the Jews had planted.
2. Besides for being forced into planting vineyards and olive groves, the Jews also had to lop trees for the Egyptians. In retribution, Hashem sent the locusts to cut down their trees. (Others explain to devour their trees.)
3. Locusts were sent as the Egyptians had teeth like locusts, and molars like a lion.
4. The Egyptians made the Jews spend all their time in the fields planting grains and legumes, so that they should be away from home and be unable to have children. For this, all the Egyptians' grain was devoured.
5. The Egyptians were punished with locusts (arbeh), as they dominated the Jewish nation, descendants of Avrohom, whom Hashem blessed with the words 'v'harboh arbeh es zaracho' (I will surely increase your offspring).
6. When the Egyptians saw the destruction caused by the hail, they were pleased that they could now gather all the wood and produce. Because of this, Hashem sent the locusts to devour all that remained.
7. The Egyptians originally overthrew Pharaoh as he refused to subjugate the Jews. Since their revolt was in order to harm the Jews, Hashem sent locusts, of which Shlomo Hamelech writes in Mishlei, 'Locusts have no king'.
8. The Egyptians attempted to annihilate the Jews and annul the blessing 'v'harboh arbeh es zaracho', using the words 'pen yirbeh' (lest he increase). Hashem reciprocated by sending locusts (arbeh).
9. All the produce grown by the Jews for their meager sustenance was stolen by the Egyptians. Hashem therefore sent the locusts to devour everything.

10. Pharaoh and his people had done for them (causing the famine Yosef had bestowed upon the famine

forgotten what Yaakov had to cease) and all the kindness that them (by sustaining them during and ensuring that their grain did not rot). For this, Hashem sent forth locusts which destroyed all of their produce.

ארבה

1. ארבה למה לפי ששמו את ישראל זורעי חטין ושעורין לפיכך הביא עליהן ארבה ואכלו כל מה שזרעו להם ישראל [מדרש והזהיר]

2. שעשו ישראל מפילי אילנות ונוטעי כרמים וזתים לפיכך ארבה ישבר עצי גבולם (וי"ג יאכל פרי אדמתם) [קטעי מדרשים מכת"י הגניזה]

3. לפי שהיו שניו כשני ארבה ומתלעותיו מתלעות לביא [דברי הימים של מרע"ה, כנ"ל]

4. מפני ששמו את ישראל זורעי חטים ושעורים ופול ועדשים וכל מיני קטניות כדי שלא יכנסו ישראל אל בתיהם ושלא יפרו וירבו [תנא דבי אליהו פ"ז]

5. לפי ששלטו על זרעו של אברהם שנתברכו בארבה שנא' הרבה ארבה את זרעך [שפתי כהן]

6. כיון שלקו בברד ושבר גפנם ותאנתם אמרו טובה הוא לנו, מי שהיה אוסף קימעה אוסף הרבה, לפיכך הביא עליהן ארבה ואכל את כל עשב הארץ את כל אשר השאיר הברד [מדרש הגדול]

7. ע"ש דכתיב 'ומלך אין לארבה' (משלי ל' כ"ז) והם הורידוהו לפרעה מכסאו, על שלא רצה להשתעבד בישראל (שמו"ר א' ח') לכן כיון שבעטו במלכם כדי להרע עם ישראל יבא הארבה ד'מלך אין לארבה' ויפרע מהם [מגלה צפונות וארא]

8. לפי שרצו לבטל מישראל 'והרבה ארבה את זרעך' ואמרו פן ירבה, ע"כ שלח עליהם ארבה [כלי יקר וארא ז' יז]

9. לפי שישראל כל אחד מהם עובדי אדמה למצוא אוכל לנפשם והמצריים היו גוזלים תבואותיהם אשר בשדה לכן הביא עליהם הארבה שאכל את כל עשב הארץ ואת כל פרי העץ [אברבנאל וארא ז' יד]

10. יען היו כפויי טובה ולא זכרו את יעקב אשר בבואו פסק הרעב וגם שכחו חסדי יוסף שהחיה אותם ברעב ועל ידו נתקיימו התבואות אשר צבר לטובתם שלא נרקבו לכן הביא עתה הקב"ה עליהם ארבה שאכל כל יכולם [שיח צבי עמ' קפח]

Darkness

1. Hashem said, 'Let darkness, which is separated from light, befall Egypt which tried to eliminate the nation which is separated for all other nations'.
2. They incarcerated the Jews in dungeons. For this, they themselves had darkness brought upon them.
3. When an Egyptian would partake of his evening meal, he would force a Jew to sit opposite him with a lit candle on his head to provide light. The Egyptian threatened him that if he moved, he would be decapitated.
4. The Egyptians would force the Jews to lead them in Egypt's dark alleyways holding torches. For this, they were punished with darkness.
5. All Jews were subjugated, the blind and the lame, those who could see and those who could not, those who could stand and those who could only sit, all were forced to work without rest or compassion. For this, Hashem brought darkness which rendered all of the Egyptians blind and immobile.
6. Since they caused the Jews to hide their children in the darkness, as Moshe was hidden, Hashem sent the Egyptians into darkness.
7. The Jewish midwives had to complete all their work in darkness. Likewise, the Jewish babies were miraculously swallowed up into the dark underground (when the Egyptians were searching for them in the fields to kill them).
8. The Jews were in exile which is compared to darkness. For this, the Egyptians were punished with darkness, while the Jews had light in their homes.
9. Darkness befell the Egyptians as they blackened the faces of the Jewish people through their harsh oppression.
10. The Jews were forced to remain in the fields even at night, and were not allowed to return home. For this, the Egyptians too were punished with darkness.

חשך

1. אמר הקב"ה יבוא חשך שהוא מובדל מן האור ויפרע ממצרים שבקשו לאבד אומה שהם מובדלים מן האומות [ילקוט שמעוני]
2. חשבו לחבוש אותם בבית האסורים, הביא עליהם את החשך [תנחומא בא ד']
3. כשהיה המצרי סועד בלילה היה מביא את ישראל ומושיבו כנגדו ומדליק את הנר ומניחו על ראשו ואומר לו, ראה שלא תטה לכאן ולכאן אם לאו אני מתיז את ראשך [מדרש הגדול]
4. לפי שמבואות מצרים אפלים והיו משתעבדים בבני ישראל שילכו לפניהם בכנס, לא יראו [שפתי כהן]
5. כי בעבודתם שם - עיור ופיסת, רואה ואינו רואה, קם ויושב - את כולם היו מביאים לעבודה, אין מנחם ואין מרחם, לכן הביא עליהם חושך ונעשו כולם עיורים [מגלה צפונות וארא]
6. לפי שגרמו לישראל להצפין את בניהם בחושך, כמו שהצפינו למשה, ע"כ במחשכים הושיבם ה' [כלי יקר וארא ז' יז]
7. המילדות היו כל מעשיהם בחושך, וכן נבלעו ישראל בקרקע בחושך (סוטה יא: [שם])
8. לפי שבהיות ישראל בגלות מצרים היו בחשך אפלה כי הגלות נמשל לחשך ולתגמול הגלות שעשו להם נידונו הם בחשך ולכל בני ישראל היה אור במושבותם [אברבנאל וארא ז יד]
9. יען שהיו משחירים פניהם של בני מרוב עינוי [שיח צבי עמ' קפח]
10. הוו מעכבים אותם גם בלילה בשדה בחושך ולא הניחום לשוב לבתיהם לכן נענשו ג"כ ובמחשכים הושיבם ה' [שם]

Death of the Firstborn

1. Hashem said, 'I will go out in Egypt at midnight (halfway through the night) to repay the Egyptians who sought to annihilate the nation that descends from Avrohom who divided at night to conquer his enemies.'
2. The Egyptian firstborn were special to their god because he was considered the firstborn of the gods.
3. The firstborn were killed in retribution for casting Hashem's firstborn (the Jews) into the Nile.
4. The Egyptians swapped the tasks of the Jews. Day workers were forced to work at night; males had to do female tasks, and women, male tasks. For this, Hashem too switched the time of judgment and killed them at night.
5. The Jews were forced to do harder labour than they were capable of. The Jewish leaders were afflicted with hard labour, and were not treated with the respect they deserved. For this reason where there was not firstborn in the house, Hashem killed the eldest of the household.
6. Pharaoh who himself was a firstborn, hardened his heart against the Jews doubly more than his people, like a firstborn who receives a double portion. For this, he and all the firstborn were smitten.
7. Since the Jews are called, 'Children of the living Hashem', and 'My firstborn son Yisroel', Hashem punished the Egyptian firstborn for their mistreatment and oppression of these children of Hashem.
8. The firstborn died because they tended to the Egyptian idols.
9. The sins of a nation are ultimately the fault of its leaders. The firstborn were the leaders and supported the affliction of the Jews.
10. When Pharaoh was stricken with leprosy, he commanded that Jewish firstborn be slaughtered so that he could bathe in their blood.

מכת בכורות

1. אמר הקב"ה אני יוצא בתוך מצרים בחצי הלילה ואפרע ממצרים שבקשו לאבד אומה שהם בני אברהם אוהבי שחלק עליהם לילה כדי לאבד אויביו [ילמדנו]

2. הכה בבכורות לפי שהיו (הבכורות) מיוחדים לאלהיהם כאשר הוא בכור, ובאה מדה כנגד מדה, וזו היא ממשלת הבורא ב"ה [הקדמה לחידושי הרשב"א על אגדות הש"ס]

3. בשביל שהשליכו בני בכורי ליאור, הנה אנכי הורג את בנך בכורך [שם]

4. מצרים הפכו גזירתן על ישראל שיהיו עושין ביום ובלילה, ושנתנו מלאכת איש על אשה ומלאכת אשה על איש, אף האלקים הפך עליהם את הדין והרגם בלילה [שמו"ר פי"ח]

5. לפי שלא היו משתעבדים בהם כל אחד כפי כחו והזקן כפי כחו, או אם היו מגדולי הדור שאינו מלומד מלאכה ישתעבדו בו כפי ערכו, אלא אדרבה כל מה שהוא גדול היו מכבידים עליו ולא היו נושאים פנים לזקנו, לזה הכה בכוריהם כמו שאז"ל כשלא היה בכור בבית היה מת גדול הבית [שפתי כהן]

6. ע"ש שפרעה היה בכור, ואחר ששמע לעצת עמו לקום נגד ישראל נתאכזר יותר מהם פי שנים, כבכור, לכן ילקה הוא וכל הבכורות עמו [מגלה צפונות וארא]

7. לפי שישראל נקראו בני א-ל חי ואמר בני בכורי ישראל ולפי שהמצרים הרעו להם בכלל באה מכת בכוריהם שהיא כוללת בערך הרעה הכוללת שעשו להם בשעבודם [אברבנאל וארא זיד]

8. שהבכורים היו משרתי ע"ז שלהם [שיח צבי קטעים מהגש"פ]

9. שהוא ע"ד הכתוב (דברים א' י"ג) ואשימם בראשיכם, וברש"י ואשמם כתיב חסר יו"ד כי האשם של הצבור תלוי בראשים שלהם, והבכורים היו הראשים ועזרו לרעה [שם]

10. עפ"י מ"ש הת"י על פסוק וימת מלך מצרים, והוא ביומיא סגיאייא האינון ואיתכתש מלכא דמצרים ופקיד לקטלא בוכרייא דבנ"י בגין למיסחי באדמיהון וכו' חזין מזה שרק לבכורי ישראל צוה פרעה להרוג כדי לרחוץ בדמם לכן נענש במכת בכורות מדה כנגד מדה [שם]

DAVENING TIMES AND EVENTS - PESACH 5779

Sunday יום ראשון Monday יום שני Tuesday יום שלישי Wednesday יום רביעי Thursday יום חמישי Friday יום ששי Shabbos שבת קודש

18 יג

ערב פסח
PUBLIC HOLIDAY

7:00am
10:05am
11:12am
12:19pm
5:30pm
6:25pm
6:47am

שחרית
סידור אכילת חמץ
סידור ביעור חמץ
חצות
מנחה
מערב
סידור ק"ל ליל ט"ו

6:25pm מערב

בדיקת חמץ

19 יד

ערב פסח
PUBLIC HOLIDAY

7:00am
10:05am
11:12am
12:19pm
5:30pm
6:25pm
6:47am

שחרית
סידור אכילת חמץ
סידור ביעור חמץ
חצות
מנחה
מערב
סידור ק"ל ליל ט"ו

7:00am
10:05am
11:12am
12:19pm
5:30pm
6:25pm
6:47am

20 טו

פסח יום א
תפלת טל

12:19am
3:02pm
5:10pm
6:25pm
Not before 6:59pm

חצות
שעה עשירית
מנחה
מערב
11

21 טז

א לעומר
פסח יום ב

12:19am
5:20pm
6:46pm
Begin saying ברכה יו"ט tonight

חצות
מנחה
מוצאי יו"ט

22 יז

ב לעומר
א דחור"מ
PUBLIC HOLIDAY

7:30am
5:25pm
6:20, 8:30, 9:30pm

שחרית
מנחה
מערב

23 יח

ג לעומר
ב דחור"מ

7:30am
5:25pm
6:20, 8:30, 9:30pm

שחרית
מנחה
מערב

24 יט

ד לעומר
ג דחור"מ

7:30am
5:25pm
6:20, 8:30, 9:30pm

שחרית
מנחה
מערב

25 כ

ה לעומר
ד דחור"מ
עירוב תבשילין
PUBLIC HOLIDAY

7:30am
5:23pm
6:15pm

שחרית
מנחה
מערב

26 כא

ו לעומר
ה שביעי של פסח

5:15pm
5:21pm
6:15pm

מנחה
מערב

27 כב

ז לעומר
אחרון של פסח

10:30am (approx)
4:10pm
4:55pm
6:38pm

יזכור
שעור
מנחה
נעילת החרטום
מוצאי יו"ט

SELL YOUR CHOMETZ

SUN 14 9:00-11:00am
7:30-8:30pm
MON 15 7:30-8:30pm
WED 17 7:30-8:30pm
THU 18 5:45-6:45pm

IN THE KOLLEL OFFICE

Shabbos HaGodol Drosho

This week from the Rosh HaKollel
Rav Binyomin Wurzbarger
at 4:15pm (Mincha 5:05) on the topic of

The Yom Tov of Erev Yom Tov

plus
Practical
halochos of
preparing
your house
for Pesach

PREVIOUS BOOKLETS
FROM THE KOLLEL
(NEW CONTENT EVERY YEAR)

